

LITÁNIA A PROTESTÁNS GRADUÁLOKBAN

Hagyomány és megújulás a liturgiában és zenéjében

A litánia az emberiség vallási megnyilvánulásai között az egyik ősi és mélyen gyökerező imádságtípusa, melyben a változó szövegű kéréseket általában az előimádkozó, a mindig visszatérő refrént pedig a nép, a közösség mondta, ill. énekelte.¹ Az egyházzene egyetemességének protestáns megközelítése alapján jelen tanulmányomban arra szeretnék rámutatni, hogy hogyan érvényesült a hagyomány és megújulás kettős irányelve a reformátorok 16.-17. századi liturgikus törekvéseiben. Mindezt egy olyan imádság-formán, a litánián keresztül, melynek írásos anyagát és énekelt hagyományát a 18.-19. század fordulójáig egyaránt őrizték református énekes- és szertartáskönyveink, gyűlekezeteink.

A litánia legrégebbi típusa a keleti egyházból származó „Kyrie-litánia”, amelynél a nép a mise elején, vagy a Laudes és a Vesperás végén elmondott imákra minden alkalommal „Kyrie eleison” – vagy más könyörgő formula - elmondásával válaszolt. A nyugati egyház legősibb litániája a „Mindenszentek litániája”, melynek alapformája, beosztása már a 7. században kialakult. A római egyház gyakorlatában két litániaforma él: a Litania maior (egy terjedelmesebb) és Litania minor (egy rövidebb forma). A magyar protestánsok e megnevezéseket (maior és minor) magára a tételre vonatkoztatták, ilyen megjelölésekkel szerepelnek a forrásokban is.

A reformátorok a megújítás során egyrésztől megtartották a középkori egyház hagyományából mindazt, ami reformátori elveikkel nem ellenkezett: a liturgikus keretet, azaz a zsoltosmaórák szerkezetét és kezdetben a mise rendjét is, valamint az ezt „kitöltő” tartalmat, azaz a szertartás egyes énekeit is. A középkor liturgikus énekanyagának egy részét is jelentősebb dallam- és szövegváltoztatás nélkül vették át, csak annyiban módosítottak, amennyit a magyar nyelvre való átültetés megkívánt. Ezek mintájára a reformátorok hamarosan új tételekkel - új dallamokkal, új szövegekkel - is gazdagították az istentiszteleten elhangzó énekek repertoárját. Ez a gyarapodás folyamatos, még a 17. század első évtizedeiben is tartó tendencia volt. A 16. századi magyar

¹ Pap Ferenc: A LITÁNIA EGY IMÁDSÁG-TÍPUS ÉS UTÓÉLETE
[www.regi.tankonyvtar.hu file:///C:/Users/ZK/Downloads/2010-0006_htk_szentnek_megismerese_ad_ertelmet_17_pap.pdf](http://www.regi.tankonyvtar.hu/file:///C:/Users/ZK/Downloads/2010-0006_htk_szentnek_megismerese_ad_ertelmet_17_pap.pdf)

protestáns istentisztelet énekrepertoárjának egyik legfőbb forrása tehát a középkori latin nyelvű egyházi énekköltészet volt, a mise és a zsoltosmaórák énekanyagával.

A gyülekezeti éneklés másik fő forrása a lutheri liturgiai reform nyomán kifejlődött német egyházi énekanyag volt. A korálok, a nép ajkán felhangzó énekek dallami és formai szempontból egyaránt irányadóak voltak a magyar reformátorok számára.

A magyar nyelvre fordított gregorián énekeket és az azokból, valamint a német mintákból újonnan alkotott tételeket az ún. graduálok tartalmazzák, amelyek a liturgus (lelkész és kántor) valamint a kórus számára íródtak, mintegy istentiszteleti „vezérkönyvként”. Számos kézirat és nyomtatvány maradt fenn ezek közül, a legkiemelkedőbbek a Ráday-, Óvári, Eperjesi- és Öreg graduálok. A protestáns graduálok által megőrzött, gyakorlatban is élő gazdag dallamrepertoárban fontos helyet foglalt el a Litánia.

A Litánia Maior és Litanía Minor

A magyar protestáns graduálok által megőrzött Litániában összefonódnak a fent említett szálak: egy ősi forma „megreformált” tartalommal és teljesen új, egyedi dallammal élt a hazai gyakorlatban.

Litania maior összesen 16 graduálban található, a hazai gyakorlat elsősorban ezt tartotta életben. A tétel bőjti alkalmazására utal, hogy több graduál is az egyházi év e szakaszának tételsorozatában közli,² továbbá, hogy az Apostagi-, Kálmáncsai- és Eperjesi graduálban a Litania maiort a *Media vita* antifona (*Az mi életünknek közepette haláltul körül vettetünk...* szövegkezdettel) követi. A középkori liturgia ezt a tételt nagybőjti antifonaként is használta.

1. LITANIA MAIOR

1.1. Szövegelemzés

Luther Márton saját, a protestáns hitelveknek megfelelő latin- és német nyelvű változatát (a *Latina litania correcta-t* és a *Die deutsche Litaney-t*) a Mindenszentek litániájából készítette el 1529-ben, mely nyomtatásban is megjelent.³ A reformátor az átdolgozás során – mindkét nyelvű változatban - a szerkezetet és a szöveget is érintő változtatásokat hajtott végre.

² A Kálmáncsai graduálban „Lethania in ieiunio”, a Patai graduálban: „Sequentur ceremoniae Quadrageles LITANIA MAIOR” megjelöléssel

³ A művet többek között az 1533-ban Wittenbergben megjelent GESITLICHE LIEDER AUFFS NEW GEBESSERT ZU WITTENBERG D. Mart. Luth. „Das Klugsche

Mindenszentek Litániája

- I. Bevezető fohász
(Kyrie/Christe/Kyrie eleison, stb.)
- II. Szentek segítségül hívása
- III. Krisztus segítségül hívása –
Könyörgés szabadításért
- IV. Kérés szellemi-lelki-testi javakért
- V. Záró fohász (Agnus Dei)
Christe, audi nos. Christe, exaudi
nos.

Luther litániája

- I. Bevezető fohász
(Kyrie/Christe/Kyrie eleison, stb.)
-
- II. Kérés a rossztól való oltalomért
- III. Könyörgés szabadításért
- IV. Kérés szellemi-lelki-testi javakért
- V. Záró fohász (Agnus Dei)
Kyrie/ Christe/Kyrie eleison.
Amen

A középkori litánia öt részes szerkezetét Luther és az ő nyomán a magyar protestáns graduálok is oly módon őrizték meg, hogy bár a II. szakasz szentekhez való könyörgéseit kihagyták, és csak az első három, Szentháromságot megszólító mondatot őrizték meg (ld. 1. sz. Melléklet); az eredeti szöveg III. szakaszának első felét jelentősen (Luther 7, a graduálokban 12 kéréssel) kibővítették, amely így egy különálló egységet alkot. A Batthyány graduálban a „Propitius esto” kibővül még egy kéréssel: *Hallgass meg minket bűnösöket kegyelmes Úr Isten.*⁴

A graduálokban a II. és III. szakasz elkülönülését a „*Könyörgünk néked Úr Jézus, hallgass meg most minket*” akklamáció – amely sem a latin, sem a lutheri változatban nem szerepel - még inkább érzékelteti.

A Die Deutsche Litaney és a graduálok Litania maior szövegeinek összevetése

Czeglédy Sándor 1957-ben írott tanulmányában⁵ a protestáns graduálok⁶ Litania Maior tételeit Luther német nyelvű litánia-szövegével (Die Deutsche Litaney) veti össze, mely alapján a német és magyar szöveg közötti egyértelmű

Gesangbuch”, valamint a Luther előszavával, 1545-ben Lipcsében megjelent DAS BABSTSCHE GESANGBUCH is tartalmazza.

⁴ A Könyörgés szabadításért szakasz (Ab omni malo...) 3 kérése Luthernél 7, a Batthyány graduálban 12 kéréssel bővül

⁵ Czeglédy Sándor: A debreceni kollégiumi Nagykönyvtár írott graduáljai, *Református Egyház* 9 1957, 265-270.

⁶ Az Óvári- és Batthyány testvér-graduálok

egyezésre mutat rá (ld. 2.sz. Melléklet). Azt is megjegyzi továbbá, hogy a luther-i szöveg átvétele a graduálok leírója számára nem „szolgai fordítást” jelentett – ez kiderül többek között a IV. szakasz „alle gefangene los und ledig lassen” kérésénél is (ld. 1. sz. Melléklet), amelyet „a háromfelé szaggatott országban ... így fordítottak: ...*hogy a szegény foglyokat az pogány kézből te megszabadítsad.*”⁷

Eltérések nem csak a szövegfordításban jelentkeznek: a magyar formából kimaradt a IV. szakasz császárra vonatkozó kérése,⁸ valamint kibővül, illetve módosul a II. szakasz két „Propitius esto” kérése („*Légy kegyelmes mihozzánk, Bocsásd meg nekünk bűneinket, Hallgass meg minket bűnösöket*”).

A protestáns graduálok Litania maior szövegei

Az általam vizsgált 16 forrás (16.-17. századi graduálok és énekeskönyvek)⁹ Litánia szövegeit egymással összevetve elmondható, hogy azok egységes képet mutatnak, eltérések a szóhasználatból, egyes kérések kihagyásából, míg mások betoldásából adódnak. A tétel teljes terjedelemben csak 13 graduálban található meg, a Ráday, Nagydobszai-, Patai graduálban töredékesen maradt fenn. A legkorábbi forrás, amelyben a tétel lejegyzésre került, a Boroszlói kézirat (XVI. század vége), amelynek érdekessége, hogy a Litánia bevezetője latin szövegű.

1.2. Dallamelemzés

A középkor folyamán a római egyházban többféle litánia-dallam is használatban volt, abban azonban egységet alkottak, hogy a litánia két része (előénekesé és közösségé) zeneileg is elkülönült, más-más volt a recitációs tónusuk, gyakran túbájuk is különbözött. Ezt a formát őrizte meg Luther is mindkét (a latin és a német szövegű) litániájában és ezt a hagyományt viszik tovább a graduálok is. Luthernél Primus Chorus/Secundus Chorus illetve Der Erste Chor/Der ander Chor szerepel, a graduálok közül az Eperjesiben találunk erre a felosztásra utaló bejegyzést, ott „Pueri” és „Chorus” között.

⁷ i.m. 267

⁸ „Ut Caesari nostro perpetuam victoriam contra hostes suos donare digneris...”/ „Unsern Kaiser steten Sieg wieder seine Feinde gönnen” – Adj mindenkor győzelmet császárunknak ellenségei ellen.

⁹ Boroszlói-, Batthyány-, Óvári-, Ráday-, Apostagi-, Nagydobszai-, Csáti-, Spáczai-, Kálmáncsai-, Csurgói-, Eperjesi-, Öreg-, Kecskeméti-, Bélyei-, Patai graduál, Lőcsei énekeskönyv

1. kottakép *Latina litania correcta*, 1529

2. kottakép: *Die deutsche Litaneey*, 1529

A magyar protestáns gyakorlat megtartotta a középkori litánia azon sajátosságát is, miszerint a szöveg egyes szakaszaihoz más-más dallamot ad, míg a luther-i latin szövegű változat dallama mindvégig a *g-c''* kvárt ambitusban,¹⁰ a német szövegváltozatú pedig mindössze az *f-á* terc hangterjedelemben mozog, és csak a záró szakasz utolsó *Kyrie eleison. Amen* dallama mozdul ki, kitágítva a hangterjedelmet. Magyarországon az esztergomi rítusban egy ezektől eltérő ősi,

¹⁰ Ennek dallama rokon az OFFICIUM MAJORIS HEBDOMADAE ET OCTAVAE PASCHAE hivatalos litániadallamával

fríg forma élt.¹¹ A graduálok – a Bevezető, I. szakasz kivételével – egy mindezekről teljesen különböző, egyedi litániadallamot közölnek, amelynek középkori vagy egykorú hazai, esetleg külföldi mintáját a kutatóknak mindeddig nem sikerült azonosítaniuk. (ld. 3.sz. Melléklet)

A graduálokban szereplő litániadallamot a lutheri és a középkori római egyház által hivatalosan használt¹² dallammal összevetve a Bevezető szakasz egyértelmű egyezését látjuk, bár a graduálok kvinttel lejjebbi transzpozíciója miatt a tónus eltérő. További egyezést a dallamalakok nem mutatnak. Szembetűnő sajátosság a II-V. szakaszban a magyar változat melodikus kidolgozottsága, a másik két forrásban közölt dallam recitatív jellegével szemben.

A vizsgálat alá vett protestáns graduálok litániadallamait egymással is összevetve elmondható, hogy a dallamformulák összességében is és egy-egy graduálon belül is egységes képet mutatnak, az eltérések a változó hosszúságú szöveghez való alkalmazásból adódnak.¹³

2. A LITANIA MINOR

A protestáns liturgikus gyakorlat úgy látszik, kevésbé tartotta életben ezt a műfajt, mert csak egyetlen, az eperjesi magyar evangélikus egyház számára készült graduálból ismeretes.¹⁴

Az Eperjesi graduál közöl továbbá egy többszólamú Litania super Pater Noster-t is, amelynek különlegessége, hogy a közösség („Chorus”) válaszlai többszólamúak.

A Litania minor szövege sok átfedést mutat a fent tárgyalt Litania Maior szövegével, de annál lényegesen kisebb terjedelmű. Szerkezeti tagolódása, tematikus beosztása is azonos azzal.

2.1. Szövegelemzés

Vélhetően az erős német hatással magyarázható, hogy az Eperjesi graduálban közölt litánia a Luther által német nyelvre fordított Litania minor szöveg (Die

¹¹ Graduale Strigoniense, s. XV-XVI. 1-2. köt. Szerk. Szendrei Janka Bp., 1990-93.

¹² Officium Majoris Hebdomadae et Octavae Paschae

¹³ A dallamelemzés alapjául nem a legkorábbi forrásnak tekinthető Boroszlói kéziratot vettük, hanem az azzal teljesen egyező dallamot közlő Batthyány graduált, mert ennek bevezető része is magyar szövegű, ebből adódóan a többi graduálhoz közelebb álló dallamalakot közöl.

¹⁴ Graduale Ecclesiae Hungaricae Epperiensis: 1635 Musicalia Danubiana 9. Közreadja: Ferenczi Ilona Ferenczi Magyar Tudományos Akadémia, Zenetudományi Intézet, 1988

deutsche Litanei) szinte változatlan átvétele.¹⁵ Az egyes szakaszok, azon belül a kérések sorrendje is megegyezik, eltérések csak egyes kérések kihagyásából, illetve mások betoldásából adódnak. (ld. 4.sz. Melléklet) A német nyelvű forrásokban a könyörgő formulákat – a Litania maiorral egyezően - az I. kórus („Der erste Chor”), a refréneket pedig a II. kórus („Der ander Chor”) énekli. Az Eperjesi graduálban a dialógus (felelgetés) a „Pueri” és a „Chorus” között történik.

2.2. Dallamelemzés

A graduálban lejegyzett tétel Luther középkori dallamgyökerű német litániájának átvétele. (ld. 5. sz. Melléklet) A dallamok kadenciái, továbbá az egyes dallamszakaszok, formulák szinte teljes egyezést mutatnak, jelentősebb eltérés csak a II-III. szakaszban van: az Eperjesi graduálban „g” a túbahang, amely után a mediáció „á” hangját felső szekundról éri el, a formula második fele azonban már újra egyezést mutat a német mintával. További egyezés, hogy minden szakaszhoz azonos dallamot használ (a Litania maiorral ellentétben). Eltérés a német mintához képest mindössze a hangkészletben van, a német források litániájának ambitusa három- (*f g á*), az Eperjesi graduálé azonban négy (*f g á h/b*) hang.¹⁶

Csak a német litánia végén szerepel – a két kórus együttes éneklésével – még egy „Kyrie eleison. AMEN” mondat, amelyhez egyedi, a litánia hangkészletétől jelentősen eltérő, mélybe szálló kvint ambitusú dallam társul. Ugyanezt láthattuk a *Latina litania correcta* lezárásában is, ott a tónusnak megfelelő dallammal.

ÖSSZEGZÉS

A Litania maior és a Litánia minor tehát, mint láttuk, a hagyományból merítve és tartalmilag, zeneileg megújult formában szerepeltek közel másfél évszázadon át a protestáns forrásokban. A 17. század puritánus törekvései azonban lassan kiszorították a liturgikus gyakorlatból és a hagyományból a graduális tételek, így a litánia éneklését is. Református örökségünk ezen énekkincsének megismerésére, megismertetésére és felélesztésére napjainkban is történnek törekvések. Jelen tanulmány is ezt a célt szeretné szolgálni.

¹⁵ A művet az 1533-ban Wittenbergben megjelent GESITLICHE LIEDER AUFFS NEW GEBESSERT ZU WITTENBERG D. Mart. Luth. „Das Klugsche Gesangbuch”, valamint a Luther előszavával, 1545-ben Lipcsében megjelent DAS BABSTSCHE GESANGBUCH is tartalmazza. Munkánk során e nyomtatványok facsimile kiadását tanulmányoztuk.

¹⁶ Ferenczi Ilona közreadásában minden esetben közli a *h* hangok fölött a „b” módosító jelet.

Mindenszentek litániája	Latina Litania Correcta (Luther)	A Litania Maior szövege a protestáns graduálokban (a Batthyány graduál alapján)
I. szakasz Kyrie eleison Christe eleison Kyrie eleison Christe audi nos, Christe, exaudi nos	Kyrie eleison Christe eleison Kyrie eleison Christe, exaudi nos	Úr Isten irgalmazz nekünk, Krisztus irgalmazz nekünk, Úr Isten irgalmazz nekünk.
II. szakasz Pater de coelis Deus Miserere nobis Fili redemptor mundi Deus Miserere nobis Spiritus sancte Deus Miserere nobis Sancta Trinitas, unus Deus Miserere nobis Sancta Maria, ora pro nobis Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis ...	* -----	* -----
III. szakasz Propitius esto Parce nobis Domine Propitius esto Exaudi nos Domine Ab omni malo Libera nos Domine Ab omni peccato Libera nos Domine A morte perpetua Libera nos Domine	II. szakasz *Pater de coelis Deus Miserere nobis Fili redemptor mundi Deus Miserere nobis Spiritus sancte Deus Miserere nobis Propitius esto Parce nobis Domine Propitius esto Libera nos Domine Ab omni peccato Libera nos Domine Ab omni errore Libera nos Domine Ab omni malo Libera nos Domine Ab insidiis Diaboli Libera nos Domine A subitanea et improvisa morte Libera nos Domine A peste et fame Libera nos Domine A bello et caede Libera nos Domine A seditione et simultate Libera nos Domine A fulgure et tempestatibus Libera nos Domine A morte perpetua Libera nos Domine	II. szakasz *Teremtő mennyei Atya Isten Irgalmazz mi nekünk Megváltó Fiú Isten Irgalmazz mi nekünk Vigasztaló Szent Lélek Isten Irgalmazz mi nekünk Légy kegyelmes mi hozzánk, kegyelmes Úr Isten Bocsásd meg nekünk bűneinket kegyelmes Úr Isten Hallgass meg minket bűnösöket kegyelmes Úr Isten Minden veszedelemtől, oltalmazz Úr Isten! Minden bűneinktől oltalmazz Úr Isten! Minden tévelygéstől oltalmazz Úr Isten! Minden gonosztul oltalmazz Úr Isten! És hirtelen haláltul oltalmazz Úr Isten! Döghaláltól éhségtől oltalmazz Úr Isten! Törtől és minden gyilkosságtól oltalmazz Úr Isten! Vissza vonástul hadaktól oltalmazz Úr Isten! Ragadozástól tolvajlástól oltalmazz Úr Isten! Haragtartástól gyűlölségtől oltalmazz Úr Isten! Kő esőtől mennyütő kövektől oltalmazz Úr Isten! Az ördögnek csalárdságától oltalmazz Úr Isten! Hitetlenségtől kétségtől oltalmazz Úr Isten! Örök haláltul pokoltól oltalmazz Úr Isten! Nagy betegségtől korságtól oltalmazz Úr Isten!

Per mysterium sanctae incarnationis tuae Libera nos Domine Per adventum tuum Libera... Per nativitatem tuam Libera... Per baptismum et sancte jejunium tuum Libera... Per crucem et passionem tuam Libera... Per mortem et sepulturam tuam Libera... Per sanctam resurrectionem tuam Libera... Per admirabilem ascensionem tuam Libera... Per adventum Spiritus Sancti Paracliti Libera... In die iudicii Libera...	III. szakasz Per mysterium sanctae incarnationis tuae Libera nos Domine Per sanctam Nativitatem tuam Libera... Per Baptismum Ieiunium et tentationes tuas Libera... Per Agoniam et sudorem tuum Sanguineum Libera... Per crucem et passionem tuam Libera... Per mortem et sepulturam tuam Libera... Per resurrectionem et ascensionem tuam Libera... Per adventum spiritus sancti Paracliti Libera... In omni tempore tribulationis nostrae Libera... In omni tempore foelicitatis nostrae Libera... In hora mortis Libera... In die iudicii Libera...	III. szakasz Könyörgünk néked Úr Jézus, hallgass meg most minket! A te emberré létednek általa, szabadíts meg minket! A te szent születésednek általa szabadíts meg... A te körülmetélkedésednek általa szabadíts meg... A te keresztségednek általa szabadíts meg... A te böjtödnek általa szabadíts meg ... A te kísértetednek általa szabadíts meg ... A te véres verejtékednek általa szabadíts meg ... A te fogságodnak általa szabadíts meg ... A te keserves nagy kínvallásodnak általa szabadíts meg ... A te szent halálodnak általa szabadíts meg ... A te temetésednek általa szabadíts meg ... A te feltámadásodnak általa szabadíts meg ... A te mennybe felmenésednek általa szabadíts meg ... A szent léleknek ajándékának általa szabadíts meg ... Minden háborúságinknak idején szabadíts meg ... Minden jó szerencsénknek idején szabadíts meg ... A mi halálunknak idején szabadíts meg ...
IV. szakasz Peccatores. Te rogamus audi nos Ut nobis parcas, te rogamus, audi nos. Ut Ecclesiám tuam sanctam † régere et conserváre dignéris, te rogamus, audi nos. Ut domnum apostólicum et omnes ecclesiásticos órdenes † in sancta religióne conserváre dignéris, te rogamus, audi nos. Ut inimícos sanctæ Ecclesiæ † humiliáre dignéris, te rogamus, audi nos. Ut régibus et princípibus cristiánis † pacem et veram concórdiam donáre dignéris, te rogamus, audi nos. Ut nosmetípsos in tuo sancto servítio † confortáre	IV. szakasz Peccatores. Te rogamus audi nos Ut ecclesiam tuam sanctam Catholicam regere et gubernare digneris... Ut cunctos Episcopos, Pastores et Ministros Ecclesiae in sano verbo et sancta vita servare digneris... Ut Sectas, et omnia scandala, tollere digneris... Ut errantes et seductos reducere in viam veritatis digneris... Ut Satanam sub pedibus nostris conterere digneris... Ut operarios fideles in messem tuam mittere digneris... Ut incrementum verbi et fructum spiritus, cunctis audientibus donare digneris...	IV. szakasz Mi nyomorodott bűnösök, könyörgünk te neked felséges Úr Isten, Tégedet kérünk Úr Isten, hallgass meg most minket. Hogy a te anyaszentegyházadat bírjad, igazgassad felséges Úr Isten... Hogy az egyházi embereket a te üdvösséges igédben és szent életben megtartsad... Hogy minden hamis tudományokat közülünk kigyomlálj... Hogy a tévelygő bűnösöket és az elhitetteket az igaz útra meghozzad... Hogy az ördögöt lábunk alatt erősen megrontsád... Hogy az igaz tanítókat a te gabonádban kibocsássad... Hogy a te igédnek öregbülését és a szentléleknek ajándékát add a hallgatóknak...

et conservare digneris, te rogamus, audi nos. Ut omnibus benefactoribus nostris † sempiterna bona retribuas, te rogamus, audi nos. Ut fructus terræ dare et conservare digneris, té rogamus, audi nos. Ut omnibus fidelibus defunctis † requiem æternam donare digneris, te rogamus, audi nos. Ut nos exaudire digneris, te rogamus, audi nos.	Ut lapsos erigere et flantes confortare digneris... Ut pusillanimes et tentatos consolari et adiuvari digneris... Ut Regibus et Principibus cunctis, pacem et concordiam donare digneris... Ut Caesari nostro perpetuam victoriam contra hostes suos donare digneris... Ut Principem nostrum cum suis Praesidibus, dirigere et tueri digneris... Ut Magistratum et plebem nostram benedicere et custodire digneris... Ut afflictos periclitantes respicere et salvare digneris... Ut praegnantibus et lactentibus foelicem partum et incrementum largiri digneris... Ut infantes et aegros fovere et custodire digneris Ut captivos liberare digneris... Ut pupillos et viduas protegere et providere digneris Ut cunctis hominibus misereri digneris... Ut hostibus persecutoribus et calumniatoribus nostris, ignoscere et eos convertere digneris... Ut fruges terrae dare et conservare digneris... Ut nos exaudire digneris...	Hogy az eleszteket felemeljed és az állókat te megerősíted... Hogy az erőtlenekeket megsegítsd és a kísértésbe esteket te megvigasztaljad... Hogy a királyok között és fejedelmek között egyenességet és békességet adj. Hogy a mi fejedelmünket és a mi oltalmazóinkat igazgassad oltalmazad... Hogy a mi lelki pásztorinkat bírjad oltalmazzad. Hogy az árvákat özvegyeket tápláljad neveljed... Hogy a mi népeinket megáldjad őket megőrizzed... Hogy a szegény nyomorultakra tekints minket megvigasztalj... Hogy mind a földön és a vízen járókat minden veszedelemtől megőrizzed... Hogy a mi szőlőnknek gabonánknek és minden földi gyümölcsünknek termését engedjed... Hogy a kórokat betegeket te megvigasztaljad... Hogy mind a gyermek szülőknek boldog szülést engedj... <i>Hogy a szegény foglyokat a pogány kézből te megszabadítsad...</i> Hogy az ördögöt a mi ellenségünket megrontsád, megtörjed... Hogy minden eretnekeket megronts... És a keresztényeknek háborgatóit megrontsád megtörjed... Hogy a megvakult zsidókat megfordítsád és a vakokat megvilágosítsád... Hogy a mi ellenséginknek és háborgatóinknak: Megbocsáss a mi rágalmozóinknak, őket megtérítsed... Hogy minden emberekhez irgalmas, légy kegyelmes hozzánk... <i>Hogy a mi nyomorult országunkat a pogány kéztől megszabadítsád, oltalmazd, őrizzed...</i> Hogy a mi szívünknek kívánságát betöltsed és minket minden gonosztól megtarts, oltalmaz, védelmezz...
--	--	---

V. Befejező szakasz Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Dómine. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exáudi nos, Dómine. Agnus Déi, qui tollis peccata mundi, miserére nobis. Christe, audi nos. Christe, exáudi nos.	Agne Dei qui tollis peccata mundi Miserere nobis Agne Dei qui tollis peccata mundi Miserere nobis Agne Dei qui tollis peccata mundi Dona nobis pacem Christe Exaudi nos Kyrie eleison Christe eleison Kyrie elison Amen	Istennek b^ár^ánya J^ézus Krisztus, ki elveszed ez világnak b^űneit, Irgalmazz mi nekünk. Istennek b^ár^ánya J^ézus Krisztus... Kegyelmezz mi nekünk. Istennek b^ár^ánya J^ézus Krisztus... Könyörülj mi rajtunk. Úr Isten irgalmazz nekünk, Krisztus irgalmazz nekünk, Úr Isten irgalmazz nekünk.
--	--	---

MINDENSZENTEK LITÁNIÁJA	A LITANIA MAIOR SZÖVEGE A PROTESTÁNS GRADUÁLOKBAN (a Batthyány graduál alapján)	LUTHER LITÁNIÁJA 1529
I. Könyörgés Istenhez vagy A: Uram, irgalmazz nekünk! Uram, irgalmazz nekünk! Krisztus, kegyelmezz nekünk! Krisztus, kegyelmezz nekünk! Uram, irgalmazz nekünk! Uram, irgalmazz nekünk! vagy B: Mennyei Atyaisten, Irgalmazz nekünk! Mégváltó Fiúisten, Irgalmazz nekünk! Szentlélek Úristen, Irgalmazz nekünk! Szentháromság egy Isten, Irgalmazz nekünk!	I. Bevezető szakasz I/1. szakasz Úr Isten irgalmazz nekünk, Krisztus irgalmazz nekünk, Úr Isten irgalmazz nekünk. I./2. szakasz Teremtő mennyei Atya Isten Irgalmazz mi nekünk Mégváltó Fiú Isten Irgalmazz mi nekünk Vigasztaló Szent Lélek Isten Irgalmazz mi nekünk	I. Bevezető szakasz Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Christe, erhöre uns. Herr Gott Vater im Himmel, erbarm dich über uns. Herr Gott Sohn, der Welt Heiland, erbarm dich über uns Herr Gott Heiliger Geist, erbarm dich über uns.
II. Szentek segítségül hívása	-	-
III. Krisztus segítségül hívása Vagy A: Légy irgalmas, Ments meg, Uram minket! Minden gonosztól, Ments meg, Uram minket! Minden bűntől, Ments meg, Uram minket! Az ördög cseleitől, Ments meg, Uram minket! Haragtól, gyűlöléstől és minden gonosz akarattól, Ments meg, Uram minket! Az örök haláltól, Ments meg, Uram minket!	II. szakasz Légy kegyelmes mi hozzánk, kegyelmes Úr Isten. Bocsásd meg nekünk bűneinket kegyelmes Úr Isten. <i>Hallgass meg minket bűnösöket</i> kegyelmes Úr Isten. Minden veszedelemtől, oltalmazz Úr Isten! Minden bűneinktől oltalmazz Úr Isten! Minden tévelygéstől oltalmazz Úr Isten! Minden gonosztul oltalmazz Úr Isten! És hirtelen haláltul oltalmazz Úr Isten! Döghaláltól éhségtől oltalmazz Úr Isten! Törtől és minden gyilkosságtól oltalmazz Úr Isten! Vissza vonástul hadaktól oltalmazz Úr Isten! Ragadozástól tolvajlástól oltalmazz Úr Isten! Haragtartástól gyűlöléstől oltalmazz Úr Isten! Kő esőtől mennytűtől kövektől oltalmazz Úr Isten!	II. szakasz Sei uns gnädig, verschon uns, lieber Herre Gott. Sei uns gnädig, hilf uns, lieber Herre Gott. Vor allen Sünden, vor Verirrung und allem Übel behüt uns, lieber Herre Gott. Vor de Teufels Trug und List, vor bösem, schnellem Tod, vor Krieg und Blutvergießen, vor Gewalt und Feindschaft, vor Feuers- und Wassersnot, vor dem ewigen Tod behüt uns, lieber Herre Gott.

Megtestesülésed által, Ments meg, Uram minket! Születésed által, Ments meg, Uram minket! Keresztséged és szent böjtölésed által, Ments meg, Uram minket! Kereszted és kínszenvedésed által, Ments meg, Uram minket! Halálod és temetésed által, Ments meg, Uram minket! Szentséges feltámadásod által, Ments meg, Uram minket! Csodálatos mennybemeneteled által, Ments meg, Uram minket! A Szentlélek kiáradása által, Ments meg, Uram minket! Dicsőséges eljöveteled által, Ments meg, Uram minket! Vagy B: Krisztus, az élő Isten Fia, Ments meg, Uram minket! Aki e világra jöttél, Ments meg, Uram minket! Aki a kereszten függöttél, Ments meg, Uram minket! Aki miattunk a halált választottad, Ments meg, Uram minket! Aki a sírban feküdtél, Ments meg, Uram minket! Aki a halálból feltámadtál,	Az ördögnek csalárdságától oltalmazz Úr Isten! Hitetlenségtől kétségtől oltalmazz Úr Isten! Örök haláltul pokoltól oltalmazz Úr Isten! Nagy betegségtől kországtól oltalmazz Úr Isten! III. szakasz Könyörgünk néked Úr Jézus, hallgass meg most minket! A te emberré létednek általa, szabadíts meg minket! A te szent születésednek általa... A te körülmetélkedésednek általa... A te keresztségednek általa... A te böjtödnek általa... A te kísértetednek általa... A te véres verejtékednek általa... A te fogságodnak általa... A te keserves nagy kínvallásodnak általa... A te szent halálodnak általa... A te temetésednek általa... A te feltámadásodnak általa... A te mennybe felmenésednek általa... A szent léleknek ajándékának általa... Minden háborúságinknak idején... Minden jó szerencsénknek idején... A mi halálunknak idején...	III. szakasz Durch deine heilige Geburt, durch dein Kreuz und deinen Tod, durch dein Auferstehn und Himmelfahrt hilf uns, lieber Herre Gott. In unserer letzten Not, im Jüngsten Gericht hilf uns, lieber Herre Gott.
---	--	---

Ments meg, Uram minket! Aki a mennybe felmentél, Ments meg, Uram minket! Aki a Szentlelket az apostolokra elküldötted, Ments meg, Uram minket! Aki az Atya jobbján ülsz, Ments meg, Uram minket! Aki eljössz ítélni élőket és holtakat, Ments meg, Uram minket!		
IV. Könyörgések különféle szükségleteknél Vagy A: Hogy nekünk kegyelmezz, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy minket igaz bűnbánatra vezérelni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy minket szent szolgálatodban megerősíteni és megtartani méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy minden velünk jótevőnek örökkévaló javaidat adni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy a földnek bő gyümölcsét megadni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Vagy B: Hogy nekünk megbocsáss, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy elménket mennyei kívánságokra felindítani méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy a magunk, testvéreink, rokonaink és jótevőink lelkét az örök kárhozattól megmenteni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy a megholt híveknek örök nyugodalmat engedni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy a világot ragálytól, éhségtől és háborútól megőrizni méltóztassál,	IV. szakasz Mi nyomorodott bűnösök, könyörgünk te neked felséges Úr Isten, Tégedet kérünk Úr Isten, hallgass meg most minket. Hogy a te anyaszentegyházadat bírjad, igazgassad felséges Úr Isten... Hogy az egyházi embereket a te üdvösséges igédben és szent életben megtartsad... Hogy minden hamis tudományokat közülünk kigyomlálj... Hogy a tévelygő bűnösöket és az elhitetteket az igaz útra meghozzad... Hogy az ördögöt lábunk alatt erősen megrontsád... Hogy az igaz tanítókat a te gabonádban kibocsássad... Hogy a te igédnek öregbülését és a szentléleknek ajándékát add a hallgatóknak... Hogy az elesteket felemeljed és az állókat te megerősítsed... Hogy az erőtlenekeket megsegítsd és a kísértésbe esteket te megvigasztaljad... Hogy a királyok között és fejedelmek között egyenességet és békességet adj. Hogy a mi fejedelmünket és a mi oltalmazóinkat igazgassad oltalmazzad... Hogy a mi lelki pásztorinkat bírjad oltalmazzad. Hogy az árvákat özvegyeket tápláljad neveljed... Hogy a mi népeinket megáldjad őket megőrizzed... Hogy a szegény nyomorultakra tekints minket megvigasztalj... Hogy mind a földön és a vízen járókat minden veszedelemtől megőrizzed... Hogy a mi szőlőnknek gabonánknak és minden földi	IV. szakasz Wir bitten dich in unsern Nöten: du wollst uns hören, lieber Herre Gott. Und deine heilige christliche Kirche regieren und führen, alle Diener der Kirche im heilsamen Wort und heiligen Leben erhalten, erhör uns, lieber Herre Gott. Alle Ärgernissen wehren, alle Irrenden und Verführten wiederbringen, den Satan unter unsere Füße treten, erhör uns, lieber Herre Gott. Treue Arbeiter in deine Ernte senden, deinen Geist und Kraft zum Worte geben, allen Betrübnen und Verzagten helfen und sie trösten, erhör uns, lieber Herre Gott. Den Völkern Frieden und Eintracht geben, alle, die uns regieren, leiten und schützen und unsere Stadt (unseren Ort) segnen und behüten, erhör uns, lieber Herre Gott. Allen, die in Not und Gefahr sind, mit Hilfe erscheinen, allen Schwangeren und Stillenden gesunde Kinder und Gedeihen geben, allen Kranken, Einsamen und Gefangenen beistehn, erhör uns, lieber Herre Gott. Aller Menschen dich erbarmen,

Kérünk Téged, hallgass meg minket! C (mindig mondandó): Hogy az Anyaszentegyházat kormányozni és megerősíteni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy a római pápát és az egész papi rendet a szent vallásban megtartani méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy az egész kereszténységnek egységet adni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket! Hogy minden embert az evangélium világosságára elvezetni méltóztassál, Kérünk Téged, hallgass meg minket!	gyümölcsünknek termését engedjed... Hogy a kórokat betegeket te megvigasztaljad... Hogy mind a gyermek szülőknek boldog szülést engedj... <i>Hogy a szegény foglyokat a pogány kézből te megszabadítsad...</i> Hogy az ördögöt a mi ellenségünket megrontsád, megtörjed... Hogy minden eretnekeket megronts... És a keresztnének háborgatóit megrontsád megtörjed... Hogy a megvakult zsidókat megfordítsád és a vakokat megvilágosítsád... Hogy a mi ellenséginknek és háborgatóinknak: Megbocsáss a mi rágalmozóinknak, őket megtérítsed... Hogy minden emberekhez irgalmas, légy kegyelmes hozzánk... <i>Hogy a mi nyomorult országunkat a pogány kéztől megszabadítsád, oltalmazd, őrizzed...</i> Hogy a mi szívünknek kívánságát betöltsed és minket minden gonosztól megtarts, oltalmazz védelmezz...	den Verfolgern diner Gemeinde vergeben, die Lasterer zur Wahrheit bekehren, erhör uns, lieber Herre Gott. Die Früchte auf dem Feld bewahren, (unsere Deiche und Schleusen in Obhut nehmen,) (unsere Bergwerke erhalten und segnen)* und uns gnädig schützen, erhör uns, lieber Herre Gott. *Hier können weitere Gebetsanliegen eingefügt werden.
V. Befejezés vagy A: Krisztus, hallgass minket! Krisztus, hallgass minket! Krisztus, hallgass meg minket! Krisztus, hallgass meg minket! vagy B: Isten Báránya, te elveszed a világ bűneit, irgalmaz nekünk! Isten Báránya, te elveszed a világ bűneit, irgalmaz nekünk! Isten Báránya, te elveszed a világ bűneit, irgalmaz nekünk!	V. Befejező szakasz Istennek báránya Jézus Krisztus, ki elveszed ez világnak bűneit, Irgalmaz mi nekünk. Istennek báránya Jézus Krisztus... Kegyelmezz mi nekünk. Istennek báránya Jézus Krisztus... Könyörülj mi rajtunk. Úr Isten irgalmaz nekünk, Krisztus Ir. Etc. (az I. Bevezető szakasz visszatérése)	V. Befejező szakasz O Jesu Christ, Gottes Sohn, erhör uns, lieber Herre Gott. O du Gotteslamm, das der Welt Sünde trägt, erbarm dich über uns. O du Gotteslamm, das der Welt Sünde trägt, erbarm dich über uns. O du Gotteslamm, das der Welt Sünde trägt, verleih uns steten Fried. Christe, erhöre uns. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Amen.

LITÁNIA (Maior)

I. SZAKASZ

OFFICIUM MAJORIS HEBDOMADAE ET OCTAVAE PASCHAE

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

LUTHER: LATINA LITANIA CORRECTA

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe, exaudi nos.

PROTESTÁNS GRADUÁLOK

Úr Isten, irgalmazz nekünk,

Krisztus irgalmazz nekünk,

Úr Isten irgalmazz nekünk.

II. SZAKASZ

OFF.MAJ.HEBD.

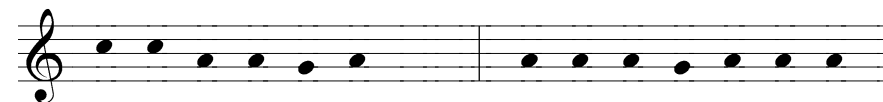

Pater de caelis, Deus, miserere nobis.

LAT.LIT.CORR.

Pater de coelis Deus Miserere nobis

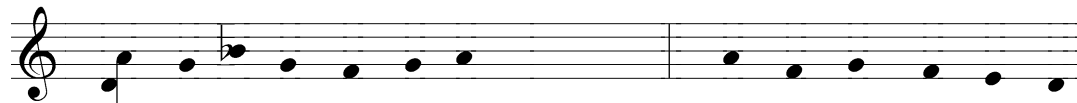

Propitius esto Parce nobis Domine

PROT. GRAD.

Teremtő mennyei Atya Isten Irgalmazz mi nekünk

Légy kegyelmes mi hozzánk, kegyelmes Úr Isten.

III. SZAKASZ

OFF.MAJ.HEBD.

Propitius esto.

Parce nobis Domine.

LAT.LIT.CORR.

Per mysterium sanctae incarnationis tuae

Libera nos Domine

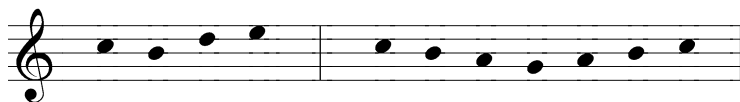
PROT. GRAD.

Könyörgünk néked Úr Jézus, hallgass meg most minket!

IV. SZAKASZ

OFF.MAJ.HEBD.

Peccatores.

Te rogamus audi nos.

Ut pacem nobis...

LAT.LIT.CORR.

Peccatores.

Te rogamus audi nos.

Ut ecclesiam tuam...

PROT. GRAD.

Mi nyomorodott bűnösök, könyörgünk te neked Felséges Úr Isten

Tégedet kérünk, Úr Isten, hallgass meg most minket

V. SZAKASZ

OFF.MAJ.HEBD.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis, Domine.

Christe, audi nos. Christe, exaudi nos.

LAT.LIT.CORR.

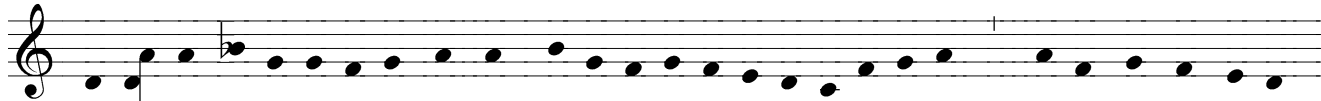

Agne Dei, qui tollis peccata mundi Miserere nobis.

Christe, exaudi nos Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Amen.

PROT. GRAD.

Istennek báránya Jézus Krisztus ki elveszed ez világnak bűneit, irgalmazz mi nekünk.
Változatlan dallammal: Úr Isten, irgalmazz nekünk, Krisztus irgalmazz nekünk, Úr Isten irgalmazz nekünk!

DIE DEUTSCHE LITANEI	A LITANIA MINOR SZÖVEGE AZ EPERJESI GRADUÁLBAN
I. szakasz Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Christe, erhöre uns.	Kyrie Eleison. Christe Eleison. Kyrie Hallgass meg minket.
II. szakasz Herr Gott Vater im Himmel, erbarm dich über uns. Herr Gott Sohn, der Welt Heiland, erbarm dich über uns Herr Gott Heiliger Geist, erbarm dich über uns. Sei uns gnädig, verschon uns, lieber Herre Gott. Sei uns gnädig, hilf uns, lieber Herre Gott. Vor allen Sünden, vor allem Irrsal, vor allem Übel behüt uns, lieber Herre Gott. Vor des Teufels Trug und List, vor bösem, schnellen Tod, vor Pestilenz und teurer Zeit vor Krieg und Blut, vor Aufruhr und Zwietracht vor Hagel und Ungewitter vor dem ewigen Tod behüt uns, lieber Herre Gott.	Mennyei Atya Úr Isten Irgalmazz mi nekünk. Üdvözítő Fiú Isten Irgalmazz mi nekünk. Vigasztaló Szentlélek Isten Irgalmazz mi nekünk. Légy kegyelmes mi nekünk Bocsásd meg nekünk Úr Isten. Légy kegyelmes mi nekünk. Bocsásd meg nekünk Úr Isten Minden bűnöktől és tévelygésektől Oltalmazz minket Úr Isten Ördögnek csalárdságától Oltalmazz... Döghaláltól és drágaságtól. Oltalmazz ... Hadakozástól és vérontástól. Oltalmazz ... Titkon való gyűlölségtől és pártolástól. Oltalmazz ... Mennytől kőtől és égi háborútól. Oltalmazz ... Az örök haláltól. Oltalmazz ... A te parancsolatidnak megszegésétől. Oltalmazz ... Mindennemű gonosztól Oltalmazz ...
III. szakasz Durch deine heilige Geburt, durch deinen Todkampf und blutigen Schweiß durch dein Kreuz und deinen Tod, durch dein heiliges Auferstehn und Himmelfahrt hilf uns, lieber Herre Gott.	A te szent születésedért. Segíts meg minket Úr Isten. A te szent fáradságodért. Segíts meg ... A te szent éhezésedért. Segíts meg ... A te szent véres verejtékedért Segíts meg ... A te szent kínodért és halálodért. Segíts meg ...

In unserer letzten Stund am Jüngsten Gericht hilf uns, lieber Herre Gott.	A te szent feltámadásodért és mennyben menésedért. Segíts meg ... Minden háborúságinknak idején. Oltalmaz minket Úr Isten. Minden jó szerencsénknek idején. Oltalmaz minket Úr Isten. A mi utolsó óráinkban. Oltalmaz minket Úr Isten. Az ítéletnek napján. Oltalmaz minket Úr Isten.
IV. szakasz Wir armen Sünder bitten, du wollst uns hören, lieber Herre Gott. Und deine heilige christliche Kirche regieren und führen, alle Bischof, Pfarrer und Kirchendiener im heilsamen Wort und heiligen Leben behalten erhör uns, lieber Herre Gott. Allen Rotten und Ärgernissen wehren, alle Irrigen und Verführten wiederbringen, den Satan unter unsere Füße treten, erhör uns, lieber Herre Gott. Treu Arbeiter in deine Ernte senden, deinen Geist und Kraft zum Wort geben, allen Betrübten und Blöden helfen und trösten, erhör uns, lieber Herre Gott. Allen Königen und Fürsten Fried und Eintracht geben, unsern Kaiser steten Sieg wider seine Feinde gönnen, unsern Landherrn mit allen seinen Gewaltigen leiten und schützen, unsern Rat und Gemeine segnen und behüten erhör uns, lieber Herre Gott. Allen, so in Not und Fahr sind, mit Hülfe erscheinen, allen Schwangern und Säugern fröhliche Frucht und gedeihen geben, aller Kinder und Kranken pflegen und warten, erhör uns, lieber Herre Gott. alle Gefangene los und ledig lassen,	Mi szegény bűnösök könyörgünk. Kérünk hallgass meg minket Úr Isten. A te keresztyén szent egyházadat igazgassad és meg tartsad. Kérünk hallgass meg... Minden püspököt és lelkipásztorokat az igaz igében és szent életben megtarts Kérünk hallgass meg... Minden visszavonást és botrányozást mi tőlünk eltávoztasd. Kérünk hallgass meg... Minden tévelygőket az igazságnak útjára téríts Kérünk hallgass meg... A mi ellenségünket a Sátánt lábunk alá nyomdjad. Kérünk hallgass meg... A te népeid között hív pásztorkat bocsáss. Kérünk hallgass meg... A te igédnek öregbülését és a Szentléleknek ajándékát adj a hallgatóknak. Kérünk hallgass meg... Minden hívőket felemelj és igazakat megerősíts Kérünk hallgass meg... Minden szomorodtakat és félelmes szívűeket megvigasztalj. Kérünk hallgass meg... Minden királyoknak és fejedelmeknek békességet és egyenességet adj. Kérünk hallgass meg... A mi fejedelmünket és minden tisztartóinkat igazgassad és megtartsad. Kérünk hallgass meg... A mi bírónkat és az egész közösséget megáldjad és megőrizzed. Kérünk hallgass meg... Minden nyomorúságban és veszedelemben valóknak segítséggel légy. Kérünk hallgass meg...

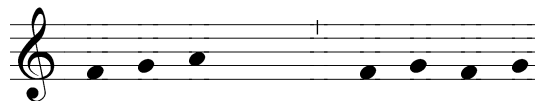
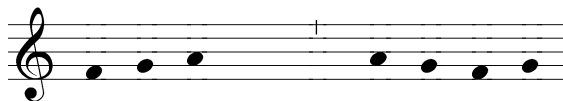
alle Witwen und Waisen verteidigen und versorgen, Aller Menschen dich erbarmen, unsern Feinden, Verfolgern, und Lästern vergeben und sie bekehren, erhör uns, lieber Herre Gott. Die Frücht auf dem Lande geben und bewahren, und uns gnädiglich erhören.	Minden gyermekeknek és betegeknek táplálójuk és oltalmazójuk légy. Kérünk hallgass meg... Minden özvegyeknek és árváknak gondjukat viseljed. Kérünk hallgass meg... Minden fogságban valókat szabadíts meg. Kérünk hallgass meg... Minden emberekkel irgalmasságot tégy. Kérünk hallgass meg... Minden földi gyümölcsünknek termését és egyéb marhának bőségét adjad és megoltalmazd. Kérünk hallgass meg... Minden mi könyörgésünkben minket hallgass meg. Kérünk hallgass meg...
V. szakasz O Jesu Christ, Gottes Sohn, erhör uns, lieber Herre Gott. O du Gotteslamm, das der Welt Sünde trägt, erbarm dich über uns. O du Gotteslamm, das der Welt Sünde trägt, erbarm dich über uns. O du Gotteslamm, das der Welt Sünde trägt, verleih uns steten Fried. Christe, erhöre uns. Kyrie eleison. Christe eleison. *Kyrie eleison. Amen. (*Beide Chöre zusammen)	Ó Jézus Krisztus Istennek szent Fia. Irgalmaz mi nekünk. Istennek Báránya, ki elveszed ez világnak bűneit Irgalmaz minékünk. Istennek Báránya, ki elveszed ez világnak bűneit Könyörülj mi rajtunk. Istennek Báránya, ki elveszed ez világnak bűneit Adj békességet minékünk. Kyrie Eleison. Christe Hallgass meg minket. Kyrie Eleison. Amen.

Klugsche Gesangbuch 1533

Babstsche Gesangbuch 1545

Eperjesi graduál 1635

I.
Bevezető

II.
szakasz

u.az

III.
szakasz

u.az

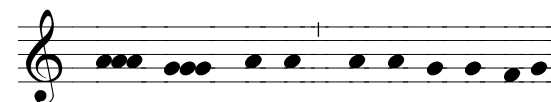
u.az

IV.
szakasz

V. Záró
szakasz

O Jesu Christ Gottes Sohn...

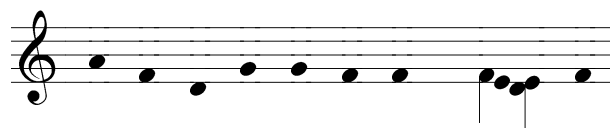

Ó Jézus Krisztus Istennek szent Fia...

O du Gotteslamm...

Istennek Báránya...

Kyrie

eleison.

Amen.

A szerző, Kissné dr. Mogyorósi Pálma főiskolai docens (Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar)